

Houvast in tijden van onrust

Geliefd mens,

Vorige week liep ik voor een opname van de YouTube-serie *De Ontmoeting*¹ met een groot, oranje bord over een plein in Apeldoorn. Op het bord stond: *Kans op spontane vriendelijkheid*. Na de moed te hebben gevonden en mijn schroom te hebben overwonnen, raakte ik met voorbijgangers in gesprek over wat hen bezighield. In elk gesprek kwamen vroeg of laat de toenemende hardheid en spanning in de wereld ter sprake. Ik zag hoe deze onrust ook hun persoonlijke levens binnendrong, op een manier die hen merkbaar raakte. In gesprek na gesprek kwamen gevoelens van onmacht, onbegrip, verbazing, boosheid, angst en ontmoediging naar voren. De afgelopen dagen - nu de geopolitieke spanningen nog verder zijn opgelopen - heb ik vaak aan hen teruggedacht. Hoe zouden zij zich voelen? En u? Hoe ervaart u deze dagen?

Hoe houd je je staande wanneer dat waar je in gelooft en waarvoor je wilt gaan, in de praktijk zo onder druk staat? Wanneer je ervan overtuigd bent *dat alle leven uit één oorsprong voortkomt*, dat *je ieder mens als gelijkwaardig wilt zien* en dat *het steeds zoeken naar wat ons verbindt* de juiste weg is? Wanneer *compassie, duurzaamheid en solidariteit*² niet slechts mooie woorden zijn, maar het fundament waarop je wilt bouwen? Wat doet het met je als deze principes worden aangevochten, als je ze niet meer herkent in wat er om je heen gebeurt, of ze zelfs ter zijde ziet worden geschoven? Hoe blijf je trouw aan wat voor jou wezenlijk is in een wereld die soms zo hard en verdeeld is? Hoe houd je hoop?

Hopelijk verwacht u van mij geen sluitende antwoorden of duidingen. Zelf voel ik er ook weinig voor om nog meer woorden toe te voegen aan de maalstroom van meningen. Maar ik wil u wel graag vertellen wat de mensen die ik op het plein sprak, houvast geeft.

Een van hen vertelde dat hij de kunst van het 'goed kijken' aan het oefenen is: juist nu. Om balans te houden zoekt hij steeds naar voorbeelden van kleine goedheid. Om negativisme en cynisme te vermijden, kiest hij er bewust voor om actief te zoeken naar positiviteit. En blijkbaar met effect, want hij vertelde vol overtuiging: 'Er zijn zoveel vriendelijke mensen.'

Iemand anders deelde met me dat hij al tien jaar geen nieuws meer kijkt of kranten leest en dat hij daar enorm van is opgeknapt. Ik denk niet dat *je hoofd onder het kussen steken* de meest wijze raad is, maar het leerde mij wel dat je kunt kiezen wanneer je je wél en wanneer je je níét onderdompelt in alles wat er in de wereld gebeurt. Het kan helpen om niet alles, altijd en overal tot je te nemen.

Een jonge marktkoopman geloofde er heilig in: 'In de zomer wordt het beter.' Hij bedoelde dit vooral letterlijk, maar in zijn woorden zit voor mij een diepe waarheid én vertrouwen. Godsvertrouwen ook. Al jaren zingen we *Ik blijf geloven in het goede steeds weer*³, vertellen we elkaar verhalen over hoe de zachte krachten zullen winnen in het eind en bemoedigen we elkaar met de gedachte dat '*de meeste mensen deugen*'⁴. Dit rotsvaste geloof mag nu niet wankelen.

De laatste persoon die ik ontmoette, wist zeker: 'Grote veranderingen beginnen altijd klein.' Door zelf te doen waar je in gelooft en waar je voor staat. Niet per se om de wereld te veranderen, maar omdat dit het goede is om te doen. Wanneer iedereen dit in zijn of haar eigen omgeving doet, draagt het verder. 'Want,' zo zei ze, 'onze omgevingen overlappen elkaar.'

Misschien vindt u in een van deze verhalen een perspectief dat houvast geeft. En laten we elkaar vooral blijven vertellen waarin u of jij houvast vindt, want dat is misschien wel belangrijker dan ooit. We zullen net zo hard tegen de tijdgeest aan moeten duwen als de tijdgeest tegen ons, om *het licht van de liefde te koesteren en van generatie op generatie over te dragen*.

Met een hartelijke groet,
broeder Marten van der Wal

We gedenken allen die ons dierbaar zijn

¹ Vanaf zondag 9 maart te zien op apgen.nl/deontmoeting

² Vrij naar: De grondslag van ons geloof

³ Minke Slok-Zwaan: '*Godsvertrouwen*', gemeenschapsliederen 128

⁴ Rutger Bregman: *De meeste mensen deugen*, De Correspondent B.V., 2019